

ne, fortissimo cuique bellatori tradit, ut hi, mox pedes, in hostem inuaderent. Haud minus inquietus Germanus, spes, cupidine, & diuersis ducum sententiis agebat: Arminio, sinerent egredi, egressosque rursum per humida, & impedita circumuenirent, suadente: atrociora Ingiomeru^r, & lata barbaris, ut vallum armis ambirent, promptam expugnationem, plures captiuos, incorruptam prædam fore. Igitur orta die proruunt fossas, iniiciunt crateres, summa valli præasant, raro super militare, & quasi ob metum defixo. Postquam hædere munimentis, datur cohortibus signum, cornuaque ac tubæ concinuere: exim clamore & impetu tergis Germanorum circunfunduntur, exprobrantes, non hic sylvas, nec paludes, sed^a æquis locis æquos deos. Hosti facile excidium, & paucos ac semermos cogitanti sonus tubarum, fulgor armorum quantò inopina^b, tanto maiora offunduntur, cadebantque ut rebus secundis audi, ita aduersis inculti. Arminius integer, Ingiomerus post graue vulnus, pugnam deseruere, vulgus trucidatum est donec ira & dies permansit: nocte demum reuersæ legiones, quamvis plus vulnerum, eadem ciborum egestas fatigaret, vim, sanitatem, copias, cuncta^c in victoria habuere. Peruaserat interim circumuenti exercitus fama, & infesto Germanorum agmine Gallias peti; ac ni Agrrippina impositum Rheno pontem solui prohibuisset, erant qui id flagitium formidine auderent. sed^d fœmina ingens animi, munia ducis per eos dies induit, militibusque, ut quis inops, aut saucius, vestem & fomenta dilargita est. Tradit C. Plinius Germanicorum bellorum scriptor, stetisse apud principium pontis laudes & grates reueris legionibus habentem.^e Id Tyberij animum altius penetrauit, non enim simplices eas curas, nec aduersus externos militem quari:

O B S E R V A T I O N E S

a Aequis locis æqui Dij; i. cùm vtrinque æquo loco pugnatur, iis Dij victoriā tribuunt, qui virtute hostibus præstant.

b Quæ inopina accidunt multò, quā sunt, maiora videntur.

c Plerunque accidit, ut rebus secundis audi aduersis sint inculti.

d Tanti est victoria, ut quamvis multis aduersis casibus sit conflictatus miles, tamen una ei sanctiat omnia incommoda preterita.

e Ex ingenti aliqua formidine interdum nascitur audacia eius rei perpetrandæ, quam nemo ægredi anteaus esset: nempe, è summa desperatione queritur spes.

f Non est nouum, aut inauditum fœminas reperiri ingentes animi, quæque adeò munia ducis, cùm necessitas postulat, induunt.

g Reminiam principem, atque adeò ducis vxorem maximè decet benignitas, quæ in eo potissimum consilit, ut militibus, ut quis inops, aut saucius est, vestem, & fomenta dilargiatur.

h Et præclara quæque facinora ijsolent esse suspecta, & iniusa, quis oculum imperij pertimescunt eum, à quo sunt edita.

i Non simplices curas, sed plusquam ciuilia agitare creditur quisquis militum fauorem sibi conciliat, interuisendis manipulis, adeundis signis, tentanda largitione, & habitu gregali cetera munia militaria obvendo, præter suum munus, etatem, & sexum.

¹ Sic lib. 4. hist.
Deos fortiori-
bus adelic.

² Sic lib. 4. An-
nals, parta viete
ria cuncta ipsa
cessura.